
Heikki Saarelan laatima lausunto Pohteen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030

Lähetäjä Metsävirta Heli <Heli.Metsavirta@ouka.fi>

Päivämäärä ti 6.10.2026 16.02

Vastaanottaja Pohde Kirjaamo <kirjaamo@pohde.fi>

 Yksi liite (10 kt)

OULUN KAUPUNGIN VANHUSNEUVOSTON LAUSUNTO POHJOIS (003).odt;

Et saa usein sähköpostia osoitteesta heli.metsavirta@ouka.fi. [Lue, miksi tämä on tärkeää](#)

Menisikö Heikki Saarelan laatima lausunto tätä kautta perille?

Heli Metsävirta

Osallisuus- ja vuorovaikutusasiantuntija

Vanhus- ja vammaisneuvoston asiantuntijasihteeri

Oulun kaupunki, Sivistys- ja kulttuuripalvelut / yhteisötoiminta

p. 040 3580675

heli.metsavirta@ouka.fi

vanhusneuvosto@ouka.fi

vammaisneuvosto@ouka.fi

LAUSUNTO POHJOIS-POHJANMAAN HYVINVOINTIALUEEN SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMASTA 2027-2030

On tärkeää, että suunnittelemalla turvataan ikääntyneiden mahdollisuus asua turvallisesti kotona mahdollisimman pitkään ja saada tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti siis olla saavutettavissa ikääntyneiden tarpeisiin.

seuraavia huomioita ja täsmentämiä:

1. Palvelujen taloudellisten säästöjen VAIKUTUKSET tulee arvioida avoimesti. Seuraavan kahden vuoden 2027–2028 arvioidut vaikutukset ovat historiallisen mittavat, miljoonia. Siksi merkittävien säästötoimenpiteiden yhteydessä tulisi selkeästi ilmoittaa:

- Mitä palvelua muutetaan - Kuinka monta ikääntynyttä on muutoksen piirissä --- -
- Miten saatavuus muuttuu - Millä mittarilla (miten) vaikutuksia seurataan.

2. Oulun erityinen näkökulma tulisi huomioida. Oulu on Pohteen suurin väestökeskittymä, mutta sen alueella on erilaisia asuinalueita ja palvelutarpeita. Keskustan, lähiöiden, reuna-alueiden ja entisten kuntakeskusten palvelujen saavutettavuus voi vaihdella mikä pitäisi huomioida järjestämisessä.

3. Palvelujen saatavuutta tulisi arvioida /mitata asiakkaan näkökulmasta myös. Ikäihmisten palveluja mitataan muun muassa kotihoidon, yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyydellä mikä ei yksin osoita saako ikääntynyt tarvitsemansa palvelun oikea-aikaisesti. Rinnalle tulisi saada ja tarvitaan, mittareita, joilla tosiasiallisesti kuvataan palvelujen saatavuutta:

- Digipalvelujen ulkopuolelle jäävien palvelujen toteutuminen
- Pääsy lääkäriin tai muun ammattilaisen vastaanotolle
- Palvelun käynnistymisen aika (nopeus) sekä palvelun jatkuvuus
- Palvelua odottavien määrä sekä alueellinen saavutettavuus
- Omaishoitajien tarpeellinen määrä, jaksaminen ynnä vapaiden toteutuminen

4. Digipalvelut eivät saa muodostua käytännössä pakollisiksi asiointikanaviksi. Digipalvelujen ensisijaisuus olisi hyväksyttävää vain, jos ne ovat asiakkaalle mahdollisia eivätkä vaaranna laatua, turvallisuutta tai yhdenvertaisuutta. Ikääntyneellä tulee olla aina mahdollisuus henkilökohtaiseen asiointiin, jos ei omista, kykene käyttämään digilaitteita. Palautetta on tullut mm. siitä, ettei puheluihinkaan vastata tai vastausta saa odottaa kauan. Asiakkaan kokemus turvallisuuden tunne siitä, että häntä todella autetaan, on tärkeä.

5. Luonnoksesta ilmenee, että ikääntyneiden tavoitetasoja kuvataan 75 vuotta täyttäneistä. Kuitenkin yli 80 vuotta täyttäneiden lähtö- ja tavoitetasot voivat merkittävästi poiketa 75 vuotta täyttäneistä, tulisi tämä huomioida jo tässä yhteydessä.

6.Kotona asuminen on tärkeää, mutta sen tavoitteen korostaminen ei saa johtaa palvelujen riittämättömyyteen. Kotona asumisen ei tule perustua vain palvelurakenteen tai talouden tavoitteisiin, vaan sen tulee perustua ikääntyneen tilanteeseen, turvallisuuteen sekä tarpeisiin. Kotona asumista pitää tukea riittävällä kotihoidolla, kotikuntoutuksella, omaishoidolla, ateria- ja kuljetuspalvelulla ja päivätoiminnalla.

7.Yhteisölliseen asumiseen voivat hyvinvointialueen kunnat panostaa esim, maa-, kaavoitus- ja investointipolitiikalla. Tällöin ikäihminen (-set) saavat turvaa ja vertaistukea asuinalueellaan ja suunnittelussa/rakentamisessa tulisi huomioida ja saada asunnot mahdollisimman kodinomaisiksi – uudeksi kodiksi, jolloin ei tarvitsisi välttämättä ikäihmisen remontoida esim. kaukana keskustasta ja palvelusta olevaa kiinteistöään. Mutta tosiasia on, että ikäihmisten määrän kasvaessa ns palveluasumisen ja ympärivuorokautisen hoivan tarve kasvaa. Pitkäaikaisia asumispalveluja tulee järjestää kotikunnassa tai lähialueella eikä siirtää tai siirrellä tarpeettomasti ikääntynyttä kauas asuinympäristöstään, läheisistään ja tutuista palveluistaan.

LOPUKSI: Pohteen tavoitteita ikääntyneiden kotona asumisen tukemisesta, palvelujen saavutettavuudesta ja yhteensovittamisesta pidetään tärkeinä. Vuoteen 2030 ulottuvan suunnitelman onnistumista voi arvioida ennen kaikkea sen perusteella, saako ikääntynyt tarvitsemansa palvelun oikeaan aikaan, oikeassa paikassa ja tarpeensa mukaan. Talouden tasapainottamisen rinnalla on seurattava avoimesti vaikutuksia palvelujen saatavuuteen, laatuun ja yhdenvertaisuuteen. Siksi esitetään ja toivotaan, että nämä näkökohdat huomioitaisiin suunnitelman lopullisessa valmistelussa ja vuosien 2027–2030 toimeenpanossa.

(2/2)

Heikki Saarela

Oulun kaupungin vanhusneuvoston puheenjohtaja